

Gezondheid van wilde paarden monitoren aparte klus

Twee wilde hengsten uit natuurpark Flevoland moeten op transport. Dierenarts Bas Steltenpool van DAP Flevoland verdooft de dieren voor het transport. Dat is voor hem tegelijk een mooie gelegenheid om bloed te tappen voor het monitoren van de gezondheid.

Voorzichtig lopen dierenarts Bas Steltenpool en beheerder Gerwin de Vries van natuurpark Flevoland richting hengst Galba. Steltenpool richt zijn geweer met de verdovingspijl en schiet. Galba is geraakt in zijn bil, maar rent er vandoor. Na nog enkele rondjes wat gezwalkt te hebben gaat hij liggen. "Dat is juist de meest ongunstige plek," zegt Gerwin als hij Galba aan de rand van een droge sloot ziet liggen. Inmiddels is Galba helemaal buiten westen en komen de andere medewerkers van natuurpark Flevoland aan. Ze proberen het dier op een houten plaat te trekken. De plaat wordt met een trekker richting de paardentrailer gebracht. Galba is een Przewalskiahengst van elf jaar oud en gaat vandaag, samen met de jonge hengst Luud, naar België. Ze zijn overgedragen aan Landgoed La Garenne ten noorden van Antwerpen. Natuurpark Flevoland had wat hengsten teveel en heeft flink moeten rondbellen om een afnemer te vinden.

Gezondheidscheck tijdens verdooving

Steltenpool is erkend paardendierenarts bij dierenartsenpraktijk Flevoland in Zeewolde. Dagelijks rijdt hij zijn route door Oost en Zuid Flevoland. Zijn normale werkzaamheden bestaan bijvoorbeeld uit drachtcontrole, het oplossen van gebitsproblemen of kreupelheidsonderzoek bij sportpaarden. Maar ook de kudde Przewalski's valt in zijn werkgebied.

“Normaal gesproken kun je de gezondheid van een paard prima monitoren door goed naar ze te kijken of regelmatig bloedonderzoek te laten uitvoeren, maar bij wilde dieren gaat dat heel anders”, licht Steltenpool toe. Aangezien de twee hengsten vandaag toch worden verdoofd voor het transport, tapt hij ook gelijk enkele bloedjes voor mineralenonderzoek en de algemene gezondheidsstatus van het dier. Ook checkt hij de dieren op teken.

De bloeuitslagen kun je niet zomaar vergelijken met paarden die in een stal gehouden worden, daarom heeft Bas z'n eigen database opgebouwd met uitslagen van de afgelopen jaren. “Als er een dier verdoofd moest worden voor bijvoorbeeld bevanging, liet ik ook gelijk een mineralencheck doen. Hierin worden calcium, fosfor, magnesium, koper, zink, vitamine E/selenium onderzocht. In het verleden hebben we dit ook gedaan en toen bleek het gehalte Vitamine E aan de lage kant. Dus dat houden we nu in de gaten. Bij andere diersoorten in het park vonden we wel eens een laag kopergehalte en dus monitoren we dat nu ook geregeld.”

Extra trailer nodig

Als Galba in de paardentrailer ligt, knipt Steltenpool de hoeven nog wat bij en geeft dan een antimiddel om Galba weer bij zijn positieven te krijgen. De hengst gaat wild te keer in de wagen. Transporteur Ben Agterberg vraagt zich af of het wel verstandig is om twee hengsten in deze trailer te vervoeren. Deze trailer is namelijk ingericht voor sportpaarden, met aan de onderkant van de zijschotten een open ruimte. Hier zouden de hengsten onderdoor kunnen. Ze komen dan bij elkaar en dan zijn de gevolgen moeilijk in te schatten. Besloten wordt om een extra trailer te laten komen voor hengst Luud.

Luud loopt in een andere kudde. Met wat brok proberen de medewerkers van het natuurpark de dieren richting ingang te lokken. Aangezien ze dat de afgelopen weken al vaker rond dit tijdstip hebben gedaan, weten de dieren wat hen te wachten

staat. Ook Luud zoekt, als hij met de verdovingspijl is geraakt, een slootkant op. Als ook deze hengst in de trailer ligt en is bijgebracht, kan het transport richting België van start.

Alles in orde

Enkele dagen later belt Steltenpool over de uitslagen. Alles was in orde, alleen Selenium (GSH-X) was wat aan de lage kant. “Het mestonderzoek op wormeieren is in het verleden bij de GD gebeurd, maar na een cursus bij de GD doen we dat tegenwoordig in onze praktijk zelf. In de mest zijn nu geen wormeieren gevonden. Omdat de dieren uit deze groep vorig jaar nog behandeld zijn verbaasde ons dat niet.”

Przewalskipaarden laatste oerpaarden

Het Przewalskipaard is het enige nog bestaande wilde paard en een van de voorouders van de hedendaagse paarden. De kudde in Lelystad is begin jaren tachtig vanuit Diergaarde Blijdorp naar Lelystad gebracht om de met uitsterven bedreigde dieren van de ondergang te redden. Er leefden toen nog maar enkele paarden in het wild en er werd een overgangsverblijf tussen de dierentuin en het wild gezocht. In Lelystad werd een succesvol fokprogramma gestart en begin jaren negentig konden de eerste dieren in het wild worden uitgezet in Mongolië. Inmiddels zijn er voldoende przewalskipaarden in het wild en is het fokprogramma in Lelystad gestopt. De 15 dieren die nu nog in Lelystad lopen, zijn een soort buffer voor als er in Mongolië iets mis gaat.